

Όνοματεπώνυμο:

Μάθημα:

Υλη:

Επιμέλεια διαγωνίσματος:

Αξιολόγηση :

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β΄ ΤΑΞΗ ΕΠΑΛ

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Όλα τα δικαιώματα για όλους

Μια γυναίκα κακοποιήθηκε στο Αφγανιστάν επειδή περπατούσε στο δρόμο. Ένας άντρας στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα καταδικάστηκε σε φυλάκιση και μαστίγωση γιατί παντρεύτηκε γυναίκα άλλου θρησκειώματος. Ένα κοινό νήμα συνδέει αυτές τις παραβάσεις δικαιωμάτων: οι διακρίσεις.

Το φύλο, οι ερωτικές επιλογές, η θρησκεία, η φυλή και η εθνικότητα δεν γίνονται απλώς λόγοι προκαταλήψεων, γίνονται μοχλοί που συσπειρώνουν εναντίον του Άλλου. Ποιος είναι ο άλλος; Οποιοσδήποτε: ο νεαρός μαύρος στους δρόμους των αμερικανικών γκέτο, τα παιδιά του δρόμου στο Μπαγκλαντές και στη Γουατεμάλα, ο Αλβανός στο Κοσσυφοπέδιο, ο Αφρικανός μετανάστης στη Γαλλία και ο Τούρκος στη Γερμανία.

Πολλές φορές οι κυβερνήσεις όχι μόνο δεν εμποδίζουν αυτή τη βία αλλά και την ενισχύουν ενσωματώνοντας τις διακρίσεις στη νομοθεσία τους. Κολακεύουν τις πλειοψηφίες και αυξάνουν την εξουσία τους επενδύοντας στο μίσος. Σε μια εποχή γενικευμένης σύγχυσης, ο ρατσισμός πουλάει.

Ο κατάλογος των Άλλων που υφίστανται διακρίσεις είναι ατελείωτος. Στην Αίγυπτο ο σύζυγος που σκοτώνει τη μοιχό γυναίκα του μπορεί να μείνει ατιμώρητος. Η σύζυγος που θα κάνει το ίδιο απειλείται με εκτέλεση. Στην Αργεντινή, οι ομοφυλόφιλοι πέφτουν θύματα συστηματικών βασανιστηρίων από την αστυνομία. Στην Ουγγαρία, την Τσεχία και αλλού οι Τσιγγάνοι ξυλοκοποούνται από αστυνομικούς. Το ταξίδι στον «κόσμο των Άλλων» περνάει και από τη χώρα μας. Μπορούμε να κάνουμε στάση εκεί όπου κρατούνται ξένοι για πολλούς μήνες χωρίς καμιά κατηγορία, ή στις αφίσες υποψηφίου δημάρχου με μοναδικό σύνθημα την εκδίωξη των «λαθρομεταναστών».

Κι όμως οι Άλλοι δεν εξαφανίζονται, παρά τις «φιλότιμες» προσπάθειες σ' όλο τον κόσμο. Υπερασπίζονται, και μαζί τους κι εμείς, το δικαίωμα στη διαφορετικότητα. Εξάλλου, αν το σκεφτούμε, θα διαπιστώσουμε πως όλοι μας μπορούμε να θεωρηθούμε για κάποιο λόγο Άλλοι. Έχουμε λοιπόν το καθήκον να αναζητούμε ανά πάσα στιγμή το αντίδοτο στο δηλητήριο της προκατάληψης και των διακρίσεων. Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι σεβαστά, μόνο αν είναι σεβαστά για όλους.

(περιοδικό Μαρτυρίες της Διεθνούς Αμνηστίας)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Το παραπάνω κείμενο δημοσιεύτηκε σε περιοδικό. Να ενημερώσετε τους συμμαθητές σας για το περιεχόμενο του σε ένα κείμενο 80- 100 λέξεις.

Μονάδες 10

2. «Εξάλλου, αν το σκεφτούμε, θα διαπιστώσουμε πως όλοι μας μπορούμε να θεωρηθούμε για κάποιο λόγο Άλλοι». Αναλύστε το νόημα της παραπάνω πρότασης σε ένα κείμενο 60 – 80 λέξεων.

Μονάδες 5

3. Εντοπίστε τον τρόπο πειθούς που χρησιμοποιείται στο παραπάνω κείμενο. Δώστε τα σημεία του κειμένου στα οποία εντοπίζετε τον τρόπο αυτό αλλά και τα μέσα πειθούς.

Μονάδες 5

4. ενισχύουν, κολακεύουν, μίσος, δικαίωμα, διαφορετικότητα. Να δοθεί ένα ανώνυμο για τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

5. Πολλές φορές οι κυβερνήσεις όχι μόνο δεν εμποδίζουν αυτή τη βία αλλά και την ενισχύουν ενσωματώνοντας τις διακρίσεις στη νομοθεσία τους (3^η παράγραφος). Να μετατρέψετε τη σύνταξη από ενεργητική σε παθητική. Να εξηγήσετε τι εξυπηρετεί η ενεργητική σύνταξη.

Μονάδες 5

6. Σας ζητείτε να γράψετε ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα σχετικά με το θέμα του ρατσισμού στις μέρες μας. Αναφερθείτε στα αίτια που προκαλούν την ρατσιστική συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στους συνανθρώπους του, τεκμηριώνοντας το παραπάνω φαινόμενο. (150-200 λέξεις)

Μονάδες 20

Λογοτεχνικό κείμενο

Η Βερόνικα είναι μια δεκαπεντάχρονη από την Αλβανία που μέσα από τις επιστολές της εκμυστηρεύεται στην Ελένη που κατοικεί στην Αθήνα τα προβλήματά της. Η Ελένη δεν αντιμετωπίζει τέτοια προβλήματα αλλά είναι άτομο με κινητικές δυσκολίες λόγω ατυχήματος, γεγονός, που αποκρύπτει από τη Βερόνικα.

1 Δεκεμβρίου

Αγαπημένη μου φίλη Ελένη,

Έλαβα το γράμμα σου και χάρηκα πολύ, γιατί φοβόμουν πως με την αλλαγή της διεύθυνσης μπορούσε και να χαθεί. Ευτυχώς ο ταχυδρόμος είναι ο ίδιος - το διαμέρισμα που νοικιάσαμε είναι στην ίδια γειτονιά με το παλιό μας σπίτι - κι έτσι απ' την πλευρά αυτή δεν υπάρχει πρόβλημα.

Το πρόβλημα είναι οι νέοι μας γείτονες - θέλω να πω, οι ένοικοι των άλλων διαμερισμάτων - οι οποίοι, όταν έμαθαν από το διαχειριστή της πολυκατοικίας πως είμαστε από την Αλβανία, άρχισαν να μαζεύουν υπογραφές για να μας διώξουν. Δε θέλουν, λέει, να ζουν κάτω από την ίδια στέγη με ανθρώπους για τους οποίους δεν ξέρουν από πού κρατάει η σκούφια τους και τι καπνό φουμάρουν.

Προ ημερών η μαμά συνάντησε στο ασανσέρ την κυρία που μένει ακριβώς από κάτω από το δικό μας διαμέρισμα. Την καλημέρισε και, όταν της είπε ποια είναι, η κυρία αυτή άρχισε να βρίζει τη μαμά και να την κατηγορεί πως τάχα κάνουμε θόρυβο και την ενοχλούμε. «Τι ζητάτε στην Ελλάδα;», της είπε. «Εδώ ζούνε τίμιοι άνθρωποι. Δε θέλουμε μαχαιροβγάλτες μέσα στο σπίτι μας. Να ξεκουμπιστείτε και να φύγετε». Η μαμά δε μίλησε καθόλου. Τι να της έλεγε;

Χθες είχαμε καινούριο επεισόδιο. Ένας άλλος ένοικος συνάντησε στο διάδρομο τον αδερφό μου και τον αποκάλεσε βρομο-Αλβανό. Ο Σπύρος ήρθε στο σπίτι σε κακά χάλια. Τα έβαλε με τη μαμά. «Δεν είναι ανάγκη να λες σ' όλο τον κόσμο πως είμαστε από την Αλβανία», της είπε.

Όταν γύρισε ο μπαμπάς από τη δουλειά του, πήγε και βρήκε τον ιδιοκτήτη του διαμερίσματος. «Τι θα γίνει μ' αυτή την κατάσταση;», τον ρώτησε. «Ε, τι να κάνουμε; Υπάρχουν και ρατσιστές», του απάντησε εκείνος και τον διαβεβαίωσε πως με τον καιρό θα τους περάσει.

Αυτούς μπορεί να τους περάσει. Εμάς όμως η ζωή μας έχει γίνει κόλαση. Γιατί δεν καταλαβαίνουν πόσο πολύ μας πληγώνουν; Εμείς δε βλάψαμε κανέναν. Τι διαφορά έχει αν είσαι Αλβανός, Έλληνας, Τούρκος ή Νιγηριανός; Όλοι πλάσματα του Θεού είμαστε. Γιατί μερικοί άνθρωποι γίνονται τόσο κακοί; Γιατί δεν μπορούν να ανεχτούν το διαφορετικό;

Φοβάμαι, Ελένη, πως δεν μπορείς να με νιώσεις. Δε φταις εσύ. Εσύ είσαι τυχερή. Ποτέ δε θα αντιμετωπίσεις μια παρόμοια κατάσταση. Δε θα δεις ποτέ το φόβο στα μάτια του γείτονά σου. Εσύ τα έχεις όλα: οικονομική άνεση, ομορφιά, έρωτα... Η ζωή είναι δική σου. Ενώ εγώ... Δεν μπορώ να συνεχίσω το γράμμα μου. Ένας κόμπος έχει σταθεί στο λαιμό μου και με πνίγει.

Βερόνικα

6 Δεκεμβρίου

Αγαπημένη μου Βερόνικα,

Πολύ στενοχωρήθηκα με όσα δυσάρεστα σου συμβαίνουν τώρα τελευταία. Έχεις δίκιο. Η ζωή καμιά φορά είναι πολύ σκληρή μαζί μας. Όμως να θυμάσαι πως ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς. Αυτό μου το έλεγε ο μπαμπάς μου όταν ήμουνα μικρή. Τότε δεν καταλάβαινα τι ακριβώς ήθελε να πει. Τώρα ξέρω.

Οι άνθρωποι που μένουν στην πολυκατοικία σας είναι... Τι να πω; Πώς να τους χαρακτηρίσω; Συμμερίζομαι απολύτως την αγανάκτησή σου.

Ιδιαίτερα συμφωνώ με αυτό που γράφεις: πως ο περισσότερος κόσμος δεν μπορεί να ανεχτεί το διαφορετικό. Αδιαφορεί για τον ανάπηρο, σιχαίνεται το μελαψό, νιώθει μίσος για όποιον δεν ντύνεται, δε χτενίζεται ή δε σκέφτεται όπως αυτός.

Το χειρότερο όμως δεν είναι να διαβάζεις το φόβο στα μάτια του άλλου. Εκείνο που εμένα με πληγώνει είναι ο οίκτος και η υποκρισία. Σιχαίνομαι τους δήθεν διακριτικούς. Αυτούς που καμώνονται πως δεν αντιλαμβάνονται το πρόβλημά σου. Αυτούς που σε βρίσκουν ανήμπορο και σε προσπερνούν ή βιάζονται να στρέψουν αλλού το βλέμμα. Αυτοί είναι οι χειρότεροι.

Είμαι βέβαιη πως πολύ γρήγορα οι γείτονές σας θα αντιληφθούν το λάθος τους. Θα δεις. Όταν διαπιστώσουν πως είστε μια φιλήσυχη οικογένεια, οι φόβοι τους θα παραμεριστούν. Θα καταλάβουν πως ο κάθε ξένος δεν είναι και κακοποιός.

Δε σου γράφω περισσότερα, γιατί αύριο είναι η μεγάλη μέρα. Θα δώσουμε τον τρίτο αγώνα στο μπάσκετ. Πρέπει να κοιμηθώ νωρίς για να είμαι σε φόρμα.

Χίλια γλυκά φιλάκια,
Ελένη

M. Κλιάφα, Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς, Κέδρος

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1) Ποια είναι η στάση της Ελένης απέναντι στα προβλήματα της Βερόνικας και της οικογένειάς της; Πίσω από ποια λόγια της διακρίνεται η δική της περίπτωση αναπηρίας; Ποια συναισθήματα κρύβονται πίσω από τα λόγια της;

Μονάδες 10

2) Ποιος είναι ο αφηγητής των γεγονότων; Συμμετέχει ή όχι σε αυτά; Μπορείτε να αλλάξετε την οπτική της αφήγησης στα σημεία:

A. «Έλαβα το γράμμα σου και χάρηκα πολύ, γιατί φοβόμουνα πως με την αλλαγή της διεύθυνσης μπορούσε και να χαθεί. Ευτυχώς ο ταχυδρόμος είναι ο ίδιος - το διαμέρισμα που νοικιάσαμε είναι στην ίδια γειτονιά με το παλιό μας σπίτι - κι έτσι απ' την πλευρά αυτή δεν υπάρχει πρόβλημα.» (επιστολή Βερόνικας)

B. «Πολύ στενοχωρήθηκα με όσα δυσάρεστα σου συμβαίνουν τώρα τελευταία. Έχεις δίκιο. Η ζωή καμιά φορά είναι πολύ σκληρή μαζί μας. Όμως να θυμάσαι πως ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς. Αυτό μου το έλεγε ο μπαμπάς μου όταν ήμουνα μικρή. Τότε δεν καταλάβαινα τι ακριβώς ήθελε να πει. Τώρα ξέρω.»

Μονάδες 10

3) Εντοπίστε στην επιστολή της Βερόνικας προς την Ελένη αποσπάσματα διαλόγου. Γιατί παρεμβάλλονται ανάμεσα στις σκέψεις της επιστολογράφου; Τι εξυπηρετούν;

Μονάδες 10

6) Ένας φίλος σας ζει σε χώρα του εξωτερικού κι αντιμετωπίζει προβλήματα ρατσιστικής συμπεριφοράς εκ μέρους των ντόπιων. Θεωρείτε σκόπιμο να του συμπαρασταθείτε με ένα γράμμα σας στο οποίο αναφέρεστε σε ανάλογα φαινόμενα ρατσιστικής συμπεριφοράς στην Ελλάδα. Πως το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας σας πιστεύετε πως θα μπορούσε να βοηθήσει στην αντιμετώπιση του προβλήματος της ξеноφοβίας; (200 - 250 λέξεις)

Μονάδες 20

Να έχετε επιτυχία !